

Arendal Seilforening

Saksbehandler Jenny Marie Gulbrandsen

Vår ref. 2021/1543-0 444

Deres ref.

Dato 30.04.2021

Svar på søknad om treninger med jolle i Hovekilen og Norgescup 2021 - Arendal Seilforening- Raet Nasjonalpark

Jeg viser til søknad om aktiviteter i Hovekilen og Norgescup i 2021. Søknaden er innvilget. Jeg beklager sen utsendelse av vedtak.

Vedtaket er påklaget og klagen vil behandles på styremøtet 28.5.21. Det er også anført oppsettende virkning, noe som ikke er innvilget. Se kopi av utsent brev til klager.

Med hilsen

Jenny Marie Gulbrandsen
nasjonalparkforvalter

Etter våre rutiner er dette brevet godkjent og sendt uten underskrift

(VEDLEGG)

(MOTTAKERLISTE)

Kopi til:
Arendal kommune
Hove Drift og utvikling
Statsforvalteren i Agder
(KOPITILTABELL)

Postboks 123	4891	GRIMSTAD
Postboks 504	4804	ARENDAL

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2021/1543-0

Saksbehandler: Jenny Marie Gulbrandsen

Dato: 26.02.2021

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Raet nasjonalparkstyre	9/21	05.03.2021

Søknad om treninger med jolle i Hovekilen og Norgescup 2021 - Arendal Seilforening- Raet Nasjonalpark

Forvalters innstilling

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir dispensasjon til organiserte treninger for 5 år (2021-2025) etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 femte ledd.

Tillatelsen er gitt med følgende vilkår:

- Treninger tillates hver onsdag kl 17:30-20:00
- Sommerskole tillates arrangert over tre uker (26, 27 og 32) på hhv 5 dager i tidsrommet 08:30-16:30. Treninger i Hovekilen skal ikke overstige 2 timer sammenhengende. Det skal etter maks 2 timer legges inn en tilsvarende pause.
- Ved behov skal bøyer settes ut og tas inn samme dag.
- Inne i Hovekilen skal området mellom Kaninholmen og Gjessøya benyttes. Det kan seiles ut av Hovekilen.
- I perioden 15.mars til 15.juli skal man holde avstand på minst 50 meter til alle svaberg med hekkende fugl/rastende fugl. De viktigste er avtegnet på kart i saksfremlegget. Unntak for nødverge.

- Flokker med fugler som hviler skal ikke seiles igjennom
- Det skal alltid være voksne tilstede som er kjent med vilkår og sikrer at disse blir fulgt.
- Ved oppstart av hver sesong skal klubben ha et informasjonsmøte der hensyn til verneområdet blir tatt opp. Trekkfugl, vadefugl, hekkefugl, forsøpling og hensynsfull ferdsel bør inngå. Forvalter kan bidra.
- Området skal holdes ryddig og uten å lagre materiell inne i verneområdet.

Nasjonalparkstyret for Raet nasjonalpark og Søm landskapsvernområde gir dispensasjon til arrangement for 5 år (2018-2022) etter søknad med hjemmel i Forskrift om vern av Raet Nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner. Aust-Agder (FOR-2016-12-16-1632), § 7 sjette ledd.

- Arrangementene skal gjennomføres som omsøkt første helgen i mai – 7.-9.mai 2021.
- Alle deltakere og personell skal informeres om at deler av regattaen er i Raet nasjonalpark.
- Oppsett av hindre og bøyer skal gjennomføres dagen før og tas ned senest påfølgende dag.
- Øvrig ferdsel i området skal ikke hindres unødige
- I hekkesesongen mars-juli skal en avstand på minst 100 meter til utvalgte hekkelokaliteter i Hovekilen og ved Torungene gitt i saksfremlegg opprettholdes ved utplassering av bøyer/vaktbåter.
- Sikringstiltak mot brann og akutte utslipp skal være tilgjengelig
- Sikringsbåter/vaktbåter skal ivareta sikkerhet og hindre ilandstigning på hekkelokaliteter.
- Hele området benyttet av deltakere og publikum skal ryddes i etterkant.
- En enkel rapport som oppsummerer arrangementet skal sendes til nasjonalparkstyret v/forvalter i etterkant.
- Endringer i arrangementsoppsett skal kommuniseres til forvaltningen så snart som mulig, slik at tillatelsen kan revurderes.

Styret vil anbefale Arendal Seilforening å inngå et samarbeid med Våre strender om rydding av avfall i skjærgården.

SNO v/Arild Pfaff gis i oppdrag å følge opp samlet belastning i Hovekilen. Oppdraget kan også delegeres videre til for eksempel NOF Agder som kan søke om et honorar for oppdraget.

Klage på vedtak

Vedtaket kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse jf. Forvaltningsloven § 28. Frist for å klage er tre uker fra vedtaket er mottatt. En eventuell klage stiles til Miljødirektoratet, men sendes Raet Nasjonalparkstyre.

Saksprotokoll i Raet nasjonalparkstyre - 05.03.2021

Det kom informasjon underveis i styrets behandling om at aktiviteten høst/ vår foregår tirsdager og torsdager. Styret har endret innstillingen fra onsdag til tirsdager og torsdag.

Vedtak

Forvalters innstilling er enstemmig vedtatt med følgende endring: treninger tillates tirsdager og torsdager fra 17:30-20:00 i stedet for onsdager. Det skal leveres en årlig rapport fra aktiviteten. Forvalter skal spørre NOF Agder om rapportering / registrering av forstyrrelser på sjøfugl i Hovekilen.

Saksopplysninger

Arendal seilforening har søkt om tillatelse til å arrangere Norgescup for optimistjoller og WAZP med utgangspunkt i Hovekilen våren 2021. Det er forventet mellom 80-120 deltakere.. Selve regattaen vil være i Revesandsfjorden og/eller ut mot Store Torungen og/eller utsiden av Hoveodden avhengig av været. De vil sette opp en transportetappe gjennom Hovekilen for å hindre forstyrrelse på sjøfugl. En «rekruttklasse» søkes tillat inne i Hovekilen

De har også over lengre tid leid Strandhuset (HC-stranda) til sine treninger og var ikke klar over at denne typen organisert aktivitet var søknadspliktig. De søker derfor om tillatelse til å ha treninger for barn og unge i perioden april-oktober. Treningene er hver onsdag kl 17:30-20:00. Tre uker hver sommer har de sommerskole med utgangspunkt i Strandhuset, men hvor aktiviteten utføres i/utenfor nasjonalparken avhengig av ferdigheter. Dette er vanligvis i uke 26, 27 og 32.

1. Norgescup 7-9. mai 2021

Arendal Seilforening (ASF) er tildelt Norgescup for optimist joller og WAZSP. Dette er et arrangement for barn og ungdom. Optimist klassen går fra 8-15 år, mens WAZSP er for ungdom. ASF har arrangert Norgescup, Sørlandscup, og andre større mesterskap med base på Hove tidligere. Dette er første arrangementet siden 2014. Vi forventer at det kommer mellom 80 – 120 seilere basert på erfaringer fra Norgescup i fjor. Da dette er barneidrett vil de fleste barn ha følge av voksne. Tidligere har man arrangert regattaene med base på Hove fra henholdsvis Flimra, Strandhuset/Handicapstranden eller Canvas Hove. Flimra er det beste stedet for å sette ut båtene (stranden ved volleyballbanen) men ligger lengst inne i Hovekilen. Det var Flimra som ble brukt i 2014. Man har også bruk Canvas området tidligere med der er det på grunn av vanndybde vanskelig å få ut båtene ved lavvann på grunn av ror/kjøl som må brukes for å ha kontroll på jollene. Som informasjon legger vi ved et kart fra
--

2014 som viser seilingsbaner og landbase den gang. På landbasen vil det være registrering av seilere, parkering av biler/tilhengere. Selve jollene oppbevares på egen tralle når de ikke er i bruk, det vil her si natt til lørdag og natt til søndag. Det er også, avhenig av covid-19 situasjonen, planer om å få til et sosialt arrangement på lørdagskvelden. Vi håper det kna være mulig med en viss grad av fleksibilitet på valg av landbase på grunn av de ulike hensynene, selvfølgelig tilpasset de føringer og krav dere måtte ha.

Selve seilasen vil foregå i havet utenfor Merdø/Hove, se kart, med mindre man får utfordrende værforhold og trekker seg inn mot Nato-banen utenfor Hisøya. Vi kommer tilbake med endelig oppdatert kart. Det vil være god avstand fra land når man seiler regatta. Man vil på grunn av sikkerhet ha flere båter på vannet som også sørger for at man har kontroll på seilerne, inkludert når man skal fra landbase til regattaområdet. Man har typisk tidligste start kl. 10 og slutter senest kl. 18, begrenset av maksimumsregler for tid på vannet. Seilerne vil forbli på vannet når de har gått ut, det vil si man har en transportseilas fra landbase til regattaområdet morgen/formiddag og en retur på ettermiddagen. Det vil i forbindelse med regattaene blir satt ut flytebøyer som markerer banen (typisk 3 merker).

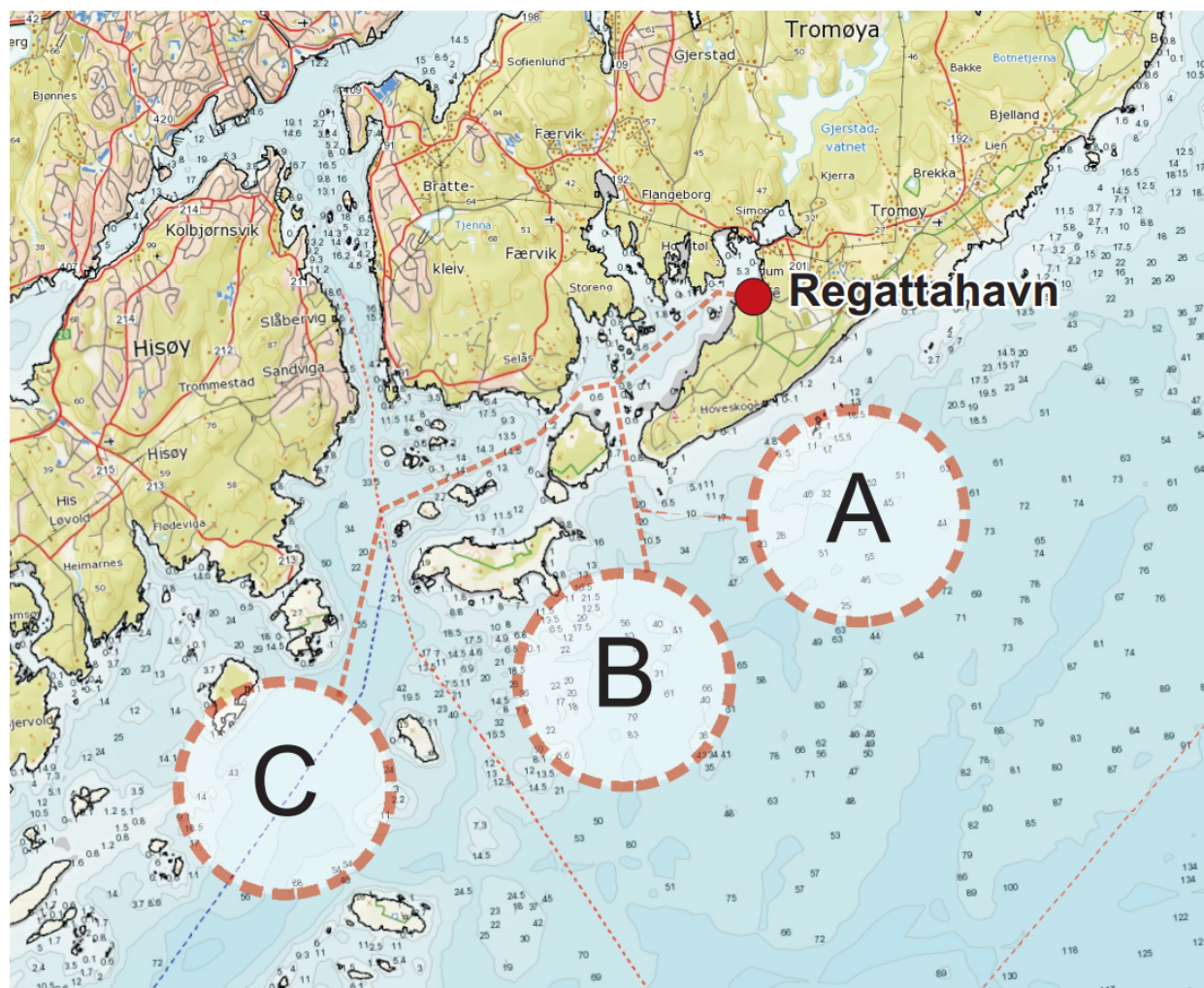
ASF er knyttet til Clean Seas initiativet og har et stort fokus på miljø. Vi er sikre på at vi kan arrangere et godt arrangement som passer inn i de rammer som et slikt flott og vernet område krever.

2. Trening seiling optimistjoller U10, U12 og U15 og sommerseilskole.

ASF har benyttet seg av området Strandhuset/Handicapstranden for seiling for barn og ungdom de siste få årene. Båtene lagres ved Strandhuset (utenfor verneområdet) etter avtale med HDU. Etter man begynte med base her, som er landfast, har rekrutteringen økt betydelig versus da man benyttet «Seilerhytta» som ikke er landfast. Det har skapt et flott seilmiljø i Arendal og har ført ASF opp blant de mest aktive klubbene i Norge. I 2020 kom vi opp i ca. 40 seilere totalt sett fordelt over 3 klasser. Dette er en av grunnene til at Arendal var så heldige å få Norgescup i 2021.

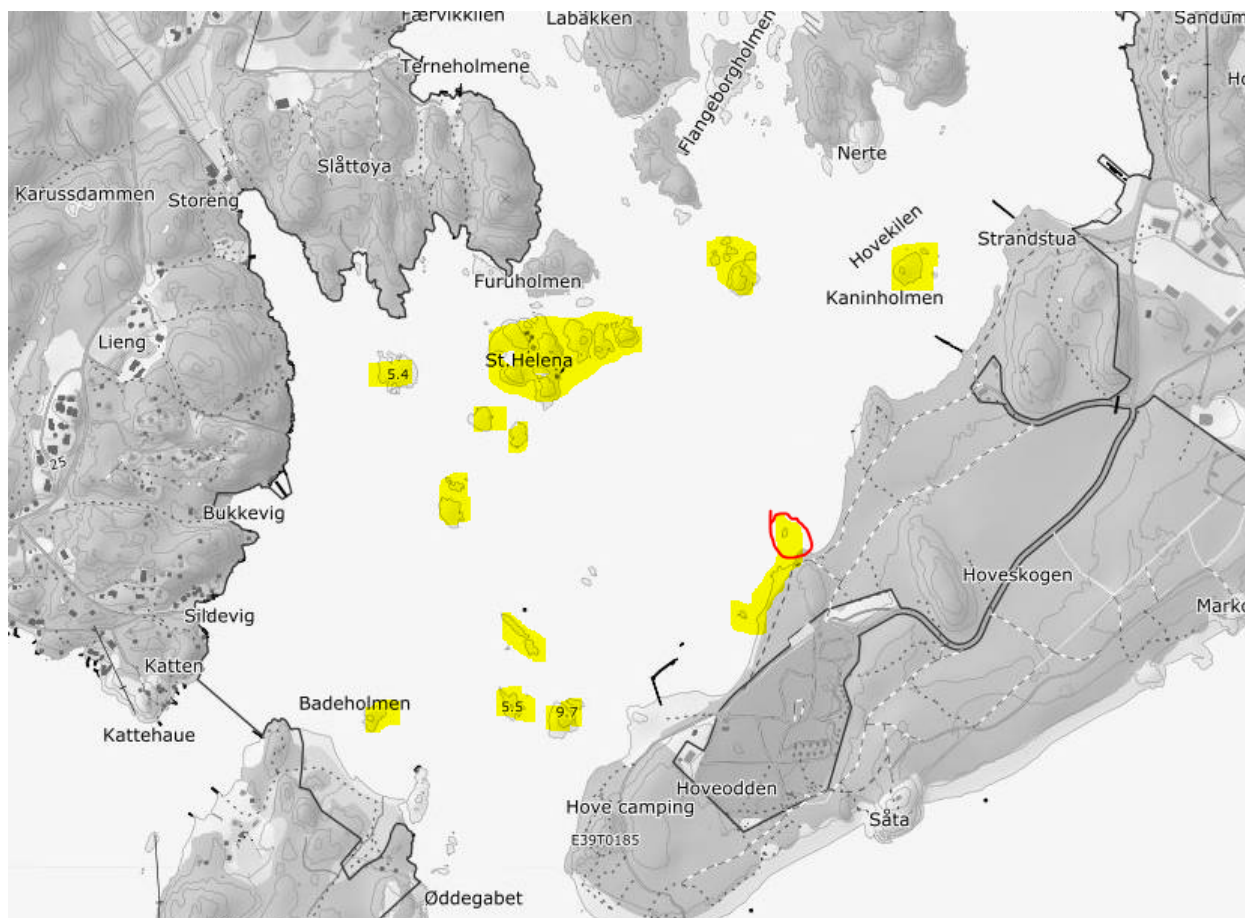
Det er planlagt trening tirsdager og torsdager, hvor noen trener tirsdager (erfarne) og noen torsdager (nybegynnere). Treningstid er mellom kl. 17.30 og 20.00. Treningen forgår mellom Handicapstranden og Gjessøya, dersom man ikke seiler ut i havet. Man holder god avstand til land. Vi forventer å starte trening April/Mai, og avslutte September/Oktober. Det er naturlig nok relativt væravhenig når man kan starte opp og må slutta av for sesongen, men pga. lysforhold vil man aldri holde på lenge utover høsten ettersom man må ha tilstrekkelig dagslys for å ha tilfredsstillende sikkerhet.

Om sommeren, over 3 ulike uker, arrangerer vi også sommerselskole på ukesbasis. Dette er et tilbud der man gir barn anledningen til å lære om seiling i sommerferien. Dette har vært en stor suksess med fulle kurs. Her er det Strandhuset/Handicapstranden som er base men man bruker området aktivt med Canvas, Revesandsfjorden, Seilerhytta også videre.

Store og Lille Torungen og Spærholmen nasjonalt svært viktige hekkelokaliteter og har det største antallet hekkende sjøfugl sør for Ålesund med ca 3000 par hekkende. Alle områdene er sone A sjøfugl med ferdselsforbud i perioden 15.4-15.7 inkl 50 meter radius.

Kart over potensielt viktige hekkelokaliteter i Hovekilen, Terneskjær (rød ring) har vært hekkelokalitet for Makrellterne i flere år.

Naturmangfoldloven og verneforskrift

Raet nasjonalpark ble vernet ved kgl. res. av 16.12.2016. For verneområdet gjelder *Forskrift om vern av Raet nasjonalpark, i Tvedestrand, Arendal og Grimstad kommuner i Aust-Agder fylke.*

Formålet med Raet nasjonalpark fremgår av verneforskriften § 1, som lyder:
Formålet med nasjonalparken er å bevare et større naturområde uten tyngre inngrep med egenartede og representative økosystemer, mange godt bevarte kvartærgeologiske forekomster etter siste istid, og med særlig vekt på plantelivet, dyrelivet, naturtyper, kystlandskapet med sjøoverflaten og kulturminner knyttet til Aust-Agders kystområde både på land og i sjø. For de marine delene er formålet særlig å ta vare på det undersjøiske landskapet med tilhørende marine arter og marine naturtyper som israndsavsetninger, skjellsandforekomster, bløtbunnsområder, ålegras- og undervannsenger, tareskog og gyteområder for fisk.

- *I sone A er formålet å ta vare på fuglelivet, spesielt med hensyn til sjøfuglene og deres hekkeplasser, jf. kart.*

Allmennheten skal gis anledning til opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ferdsel og friluftsliv er regulert i § 7, her femte og sjette ledd:

Organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet må ha tillatelse fra forvaltningsmyndigheten. Nærmere retningslinjer gis i forvaltningsplanen.

Større arrangementer krever tillatelse fra forvaltningsmyndigheten.

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til større arrangementer når det ikke er i strid med verneformålet.

Etter § 7 i naturmangfoldloven (nml) skal prinsippene i §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, bl.a. når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak om dispensasjon etter verneforskriften. Dette gjelder prinsippet om kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), prinsippet om økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), prinsippet om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og prinsippet om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§12).

Retningslinjer for arrangementer (fra Utkast til forvaltningsplan) sees nedenfor.

Arrangementer:

Hva er et arrangement?

Et arrangement kan være en forestilling, en konsert, en festival, et stort møte, et idrettsstevne/leir eller lignende. Det er med andre ord mange typer arrangementer. Et arrangement, uansett hvilken type arrangement det er, har gjerne noen fellestrekk og det mest sentrale fellestrekket er: Arrangøren ønsker å samle flere mennesker, på et eller flere steder, og disse menneskene skal delta eller oppleve noe sammen. Ofte vil arrangementer avhenge av en form for tilrettelegging; informasjon/skilting, søppelhåndtering, midlertidige installasjoner osv.

Krav til arrangementer

Arrangementer skal være kortvarige og ikke legge unødige beslag på, eller vesentlig hindre andre besøkende i nasjonalparken. Fare for forsøpling, slitasje støy og forstyrrelse vil også være avgjørende for om et arrangement kan gjennomføres.

Arrangøren skal alltid ha en ansvarlig søker som står ansvarlig for at vilkår til dispensasjonen følges opp før, under og etter arrangementet.

Flerårige tillatelser

Unødvendig regulering og kontroll av aktiviteter skal unngås. Faste arrangementer bør derfor kunne få flerårige tillatelser hvis det ikke oppstår konflikter i forhold til naturmiljøet.

Arrangementer som alltid krever tillatelse

Ofte vil det være en sammenheng mellom omfanget av den organiserte aktiviteten og faren for skade på naturmiljøet. Følgende typer arrangementer krever alltid tillatelse:

- Grupper med minst 100 deltagere. Skoleklasser på tur omfattes normalt ikke av denne regelen.
- Arrangementer med færre enn 50 deltagere, når aktiviteten planlegges gjennomført minst tre ganger pr. år på samme sted. Alminnelig turaktivitet i mindre grupper i regi av familie og venner krever likevel ikke tillatelse etter denne regelen.
- Arrangementer som har behov for midlertidige installasjoner som f.eks.: telt, skilt, gjerder, søppelhåndtering osv.
- Teltleirer med minst 10 telt

Retningslinjer for organisert ferdsel

Ferdselen betraktes som organisert når personer, lag, firmaer e.l. planlegger, koordinerer eller arrangerer aktiviteten, samtidig som ferdselen omfatter grupper av deltagere eller foregår med en viss hyppighet over et tidsrom.

Vernet hindrer ikke organisert turvirksomhet, så lenge naturmiljøet ikke kan bli skadelidende. Når dette vilkåret er oppfylt, kan slike aktiviteter gjennomføres uten at det søkes om tillatelse.

Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturmiljøet må ha dispensasjon. Kriteriet "som kan skade naturmiljøet" gjelder både for organisert ferdsel og andre ferdselsformer. Kriteriet angir videre at ferdselen kun trenger å ha potensial til å skade naturmiljøet, ikke at skade nødvendigvis oppstår i alle tilfeller. Eksempler på denne type ferdsel kan være teltleirer på en slette med trua eller sårbare plantearter eller permanent bruk av en grunnlendt tørreng til ballbane gjennom sommeren.

De som ønsker å utøve denne type ferdsel, har selv hovedansvaret for å vurdere om ferdselen kan skade naturmiljøet. Hvis man er i tvil, skal forvaltningsmyndigheten kontaktes for en vurdering av om aktiviteten krever tillatelse.

Søknader som gjelder ferdselsformer som kan skade naturmiljøet skal vurderes strengt. Kun i tilfeller der eventuelle skader etter ferdselen vil være beskjedne eller lett lar seg reparere, skal søknader vurderes imøtekommet. Det kan settes vilkår for eventuelle tillatelser.

Vurdering

Verneforskriften § 7 slår fast at organisert ferdsel som kan skade naturmiljøet og større arrangementer skal søkes tillatt. Det er gitt retningslinjer i forvaltningsplanen og både Norgescup og sommerskole faller inn under definisjonen ASF har dessuten ukentlige treninger i Hovekilen. Seilsport er en type aktivitet som kan forstyrre dyrelivet i verneområdet, først og fremst hekkende sjøfugl, rastende andefugler i mytetiden (august-september) vadefugler som søker mat under høst/ og vårtrekket.

Raet nasjonalpark har sammen med Koster NP og NP Skjoldungerenes land samarbeidet i et prosjekt om blått friluftsliv der aktivitetene er rangert ut i fra påvirkning på sjøfugl. Oversikten vises til høyre:

Det er i nasjonalparken gitt et konkret forbud mot nye motorbåtrace og øvingskjøring med motorbåt. Seilbåt er ikke gitt en likelydende bestemmelse, og seiling er vurdert å være en mindre negativ påvirkning på dyreliv og allmennt friluftsliv (mindre støy). Seilbåtarrangementer vil likevel falle inn under bestemelsene om arrangementer, men retningslinjene omtaler primært arrangementer på land og treestriske hensyn. Forvalter vurderer at arrangementet kan tillates med tilsvarende vilkår som settes for motorbåtrace. Dette omfatter transportetapper gjennom områder med stor belastning (Hoveilen) og avstand til hekkelokalteter. Det er de langgrunne områdene og indre del av hovekilen som er mest aktuelt for trekkfugl og under myring, dette er områder der seilsport ikke bør tillates.

Forstyrrelsesniveau (effekt)

- Jetski/vandscooter (9)
- Speedbåd (9)
- Kitesurfing (8)
- Windsurfing (7)
- Motorbåd (5)
- Løse hunde (5)
- Seilbåd (4)
- Fuglekigger (4)
- Robåd (3)
- SUP (3)
- Kajak/kano (3)
- Ridetur (2)
- Gåtur (2)

Det er allikevel viktig å vurdere seilsport nøye opp imot samlet belastning i Hovekilen. AF søker både om et arrangement og faste treninger. Treningen har pågått over flere år, og inngår i den allerede eksisterende total belastning i Hovekilen. Treningen er avgrenset til 2,5 time en dag i uka. Det er forvalters vurdering at man kan gi tillatelse ved å sette vilkår som samler denne typen aktivitet til områder der det er minst sårbart fugleliv. Dette ble gjort i tillatelsen og retningslinjene som ble gitt Canvas Hove i 2020, og forvalter anbefaler tilsvarende vilkår for Arendal Seilforening. Et krav om å gi informasjon til deltakere vil redusere forstyrrelse og bidra til økt bevissthet om hvor sårbare fuglene er i hekketid, trekk-tid og under myting.

Samlet belastning i Hovekilen er som sagt omfattende, og mesteparten er uorganiserte aktiviteter. Organiserte tiltak vil derfor være nasjonalparkstyrets mulighet til å begrense samlet belastning. Økosystembelastning (jf nml § 10) anses derfor som betydelig, og bør følges tett opp for eksempel av SNO eller delegert til for eksempel NOF.

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) i området er godt og basert på feltebefaringer samt innhenting av kunnskap fra verneprosess, kartlegginger og offentlige funn. Det er mange truede naturtyper i området, blant annet flere større ålegressenger. Disse er ikke vurdert å bli berørt av aktiviteten. Det er over flere år registrert en betydelig mengde arter av sjøfugl, ender og vadefugl som vurderes å bli negativt berørt av tiltaket.

Føre-var-prinsippet (§ 9) er vurdert å være aktuelt ettersom kunnskapsgrunnlaget er godt, men på grunn av samlet belastning bør tilstanden overvåkes. Den omsøkte aktiviteten har pågått over flere år allerede, og det er derfor vanskelig å si noe om belastning før/etter.

§ 11 forutsettes ivaretatt gjennom vilkår for gjennomføring og § 12 vurderes som lite aktuell i saken.

Konklusjon

Forvalter anbefaler at søknaden gis tillatelse som omsøkt med vilkår.

Raet
nasjonalpark
